

4.2. Ապրանքների արտահանում և ներմուծում

4.2.1. Արտաքին առևտուր

Արտաքին առևտրաշրջանառությունը: 2019թ. հունվար-մարտին 2018թ. նույն ժամանակաշրջանի համեմատությամբ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը նվազել է 3.5 տոկոսով*, ընդ որում՝ արտահանումը նվազել է 6.4 տոկոսով, իսկ ներմուծումը՝ 1.9 տոկոսով: Բացասական առևտրային հաշվեկշիռը աճել է 4.3 տոկոսով: Առանց հաշվի առնելու վերաարտահանման** բնույթ ունեցող ապրանքատեսակները, 2018թ. հունվար-մարտի համեմատ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը նվազել է 2.4 տոկոսով, ընդ որում արտահանումը նվազել է 19.6 տոկոսով, իսկ ներմուծումը աճել է 8.4 տոկոսով:

	2018թ. հունվար-մարտ		2019թ. հունվար-մարտ		աճի տեմպը, %
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար	
Արտահանում (ՖՕԲ գներով)	22576.0	46897.5	21 383.6	43 887.7	93.6
Ներմուծում (ՄԲՖ գներով)	39068.0	81156.6	38 796.6	79 626.6	98.1
Առևտրաշրջանառություն	61644.0	128054.1	60 180.2	123 514.3	96.5
Առևտրի հաշվեկշիռ	-16492.0	-34259.1	-17 413.0	-35 738.9	104.3

ԱՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը 2018-2019թթ. հունվար-մարտին ըստ առանձին երկրների

Երկրի անվանումը	Արտահանում					Ներմուծում					Առևտրային հաշվեկշիռը
	2018թ. հունվար-մարտ	Տեսակարար կշիռը (%)	2019թ. հունվար-մարտ	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	2018թ. հունվար-մարտ	Տեսակարար կշիռը (%)	2019թ. հունվար-մարտ	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	
Ը Ն Դ Ա Մ Ե Ն Ը այդ թվում՝	46897.5	100.0	43 887.7	100.0	93.6	81156.6	100.0	79 626.6	100.0	98.1	-35 738.9
ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐ այդ թվում՝	46897.5	100.0	43 810.0	99.8	93.4	79047.6	97.4	77 575.8	97.4	98.1	-33 765.8
Հայաստանի Հանրապետություն	42589.2	90.8	37 269.4	84.9	87.5	78057.8	96.2	76 850.4	96.5	98.5	-39 581.0
Ռուսաստանի Դաշնություն	4308.3	9.2	6 540.6	14.9	151.8	989.8	1.2	709.3	0.9	71.7	5 831.3
Բելոռուս Ռեկրաինա	-	-	-	-	-	-	-	16.1	0.0	-	-16.1
ԱՅԼ ԵՐԿՐՆԵՐ այդ թվում՝	0.0	0.00	77.7	0.2	-	2109.0	2.6	2 050.8	2.6	97.2	-1 973.1
Միացյալ Թագավորություն	-	-	-	-	-	1 423.2	1.8	27.0	0.0	1.9	-27.0
Չինաստան	-	-	-	-	-	161.7	0.2	143.7	0.2	88.9	-143.7
Թուրքիա	-	-	-	-	-	287.5	0.4	267.5	0.4	93.0	-267.5
Միացյալ Նահանգներ	-	-	77.7	0.2	-	1.6	0.0	92.0	0.1	57.5անգ.	-14.3
Ֆրանսիա	-	-	-	-	-	33.1	0.0	-	-	-	-
Նիդերլանդներ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԻհՀ	-	-	-	-	-	125.8	0.2	1 227.6	1.5	9.7անգ.	-1 227.6
Լիտվա	-	-	-	-	-	50.4	0.0	36.7	0.1	72.8	-36.7
Իտալիա	-	-	-	-	-	-	-	84.4	0.1	-	-84.4
Չեխիա	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
ԱՄԷ	-	-	-	-	-	-	-	25.6	0.0	-	-25.6
Գերմանիա	-	-	-	-	-	-	-	146.3	0.2	-	-146.3
Էստոնիա	-	-	-	-	-	18.1	0.0	-	-	-	-

* Համեմատությունը կատարվում է ԱՄՆ դոլարով:

** Վերաարտահանումը ներմուծված ապրանքների այնպիսի արտահանում է, որոնք երկրի սահմանն անցել են տվյալ պետությունում վերամշակվելու և հետագայում սկզբնական առաքիչ երկիր վերադարձնելու նպատակով (կնքված պայմանագրերի հիման վրա և սահմանված վճարի դիմաց): Այս խմբի ապրանքների վրա սեփականության իրավունքը չի անցնում մի սեփականատերից մյուսին:

Երկրի անվանումը	Արտահանում					Ներմուծում					Առևտրային հաշվեկշիռը
	2018թ. հունվար-մարտ	Տեսակարար կշիռը (%)	2019թ. հունվար-մարտ	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	2018թ. հունվար-մարտ	Տեսակարար կշիռը (%)	2019թ. հունվար-մարտ	Տեսակարար կշիռը (%)	աճի տեմպը, %	
Հունաստան	-	-	-	-	-	6.0	0.0	-	-	-	-
Կորեայի ԺԺՀ	-	-	-	-	-	1.6	0.0	-	-	-	-

2019թ. հունվար-մարտին ԱՊՀ երկրների հետ արտաքին առևտրաշրջանառության ծավալը կազմել է 59143.0 մլն դրամ (121385.8 հազ. դոլար) կամ ընդհանուր ապրանքաշրջանառության 98.3 տոկոսը, իսկ այլ երկրների հետ՝ 1037.2 մլն դրամ (2128.5 հազ. դոլար) կամ՝ 1.7 տոկոսը:

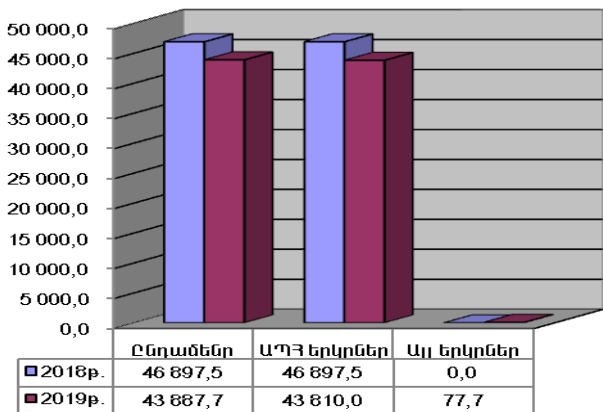
ԱՊՀ երկրներ են արտահանվել 21345.7 մլն դրամ (43810.0 հազ. դոլարի) արժեքով և այդ երկրներից ներմուծվել՝ 37797.3 մլն դրամ (77575.8 հազ. դոլարի) արժեքով ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 16451.6 մլն դրամ (33765.8 հազ. դոլար):

Այլ երկրներ արտահանվել են 37.9 մլն դրամ (77.7 հազ. դոլարի) արժեքով և այդ երկրներից ներմուծվել 999.3 մլն դրամ (2050.8 հազ. դոլարի) արժեքով ապրանքներ: Առևտրային հաշվեկշիռը բացասական է 961.4 մլն դրամ (1973.1 հազ. դոլար):

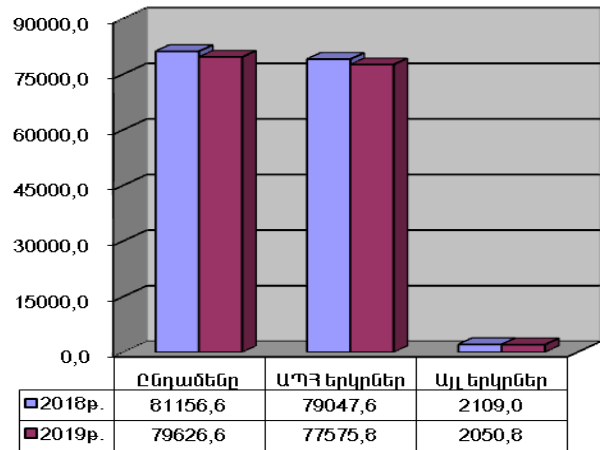
2019թ. հունվար-մարտին արտահանման ծավալի 99.8 տոկոսն ուղղվել է ԱՊՀ երկրներ (որից՝ 85.1 տոկոսը՝ Հայաստանի Հանրապետություն, 14.9 տոկոսը՝ Ռուսաստանի Դաշնություն), 0.2 տոկոսը՝ աշխարհի այլ երկրներ (որը՝ 100.0 տոկոսով ուղղվել է Միացյալ Նահանգներ): Ներմուծման ծավալի 97.4 տոկոսը բաժին է ընկել ԱՊՀ երկրներին (որից՝ 99.1 տոկոսը՝ Հայաստանի Հանրապետություն և 0.9 տոկոսը՝ Ռուսաստանի Դաշնություն), իսկ 2.6 տոկոսը՝ այլ երկրներին (որից՝ 59.9 տոկոսը՝ ԻԻՀ, 13.0 տոկոսը՝ Թուրքիա, 7.1 տոկոսը՝ Գերմանիա, 7.0 տոկոսը՝ Չինաստան, 4.5 տոկոսը՝ Մացյալ Նահանգներ և այլն):

Արտահանման և ներմուծման ծավալները ըստ ԱՊՀ և այլ երկրների 2018-2019թթ. հունվար-մարտին

Արտահանում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Ներմուծում (հազ. ԱՄՆ դոլար)

Արտաքին առևտրի ապրանքային կառուցվածքը

ԱՀ արտաքին առևտրաշրջանառությունը 2019թ. հունվար-մարտին ըստ ապրանքախմբերի

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում			Հաշվեկշիռը, հազ. ԱՄՆ դոլար
	արժեքը		տեսակարար կշիռը (%)	արժեքը		տեսակարար կշիռը (%)	
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		
Ընդամենը	21 383.6	43 887.7	100.0	38 796.6	79 626.6	100.0	-35 738.9
<i>այդ թվում՝</i>							
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	465.2	954.8	2.2	1 146.9	2 353.9	3.0	-1 399.1
Բուսական ծագման արտադրանք	398.6	818.0	1.9	1 908.0	3 916.1	4.9	-3 098.1
Յուղեր և ճարպեր	0.5	0.9	0.0	123.2	252.8	0.3	-251.9
Պատրաստի սննդի արտադրանք	375.6	770.8	1.8	4 305.6	8 836.8	11.1	-8 066.0
Հանքահումքային մթերքներ	14 102.0	28 943.3	65.9	7 158.1	14 691.5	18.4	14 251.8
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	18.0	36.9	0.1	2 909.9	5 972.3	7.5	-5 935.4
Պլաստմասսա, կաուչուկ, ռետին	1.8	3.6	0.0	324.6	666.2	0.8	-662.6
Կաշի և դրանից իրեր	1.4	2.9	0.0	107.8	221.3	0.3	-218.4

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում			Հաշվեկշիռը, հազ. ԱՄՆ դոլար
	արժեքը		տեսակարար կշիռը (%)	արժեքը		տեսակարար կշիռը (%)	
	մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		մլն դրամ	հազ. ԱՄՆ դոլար		
Փայտ և փայտյա իրեր	65.4	134.1	0.3	215.9	443.1	0.6	-309.0
Թուղթ և թղթյա իրեր	4.2	8.7	0.0	141.8	291.0	0.4	-282.3
Մանածագործական իրեր	49.9	102.4	0.2	879.3	1 804.8	2.3	-1 702.4
Կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	123.2	252.8	0.6	245.9	504.6	0.6	-251.8
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից, ապակի և դրանից իրեր	40.0	82.1	0.2	810.4	1 663.2	2.1	-1 581.1
Թանկարժեք քարեր և մետաղներ	4 536.2	9 310.1	21.2	2 580.4	5 296.0	6.6	4 014.1
Ոչ թանկարժեք մետաղներ և դրանցից պատրաստված իրեր	11.2	22.9	0.1	2 468.4	5 066.3	6.4	-5 043.4
Մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմներ	904.9	1 857.3	4.2	5 669.4	11 635.9	14.6	-9 778.6
Տրանսպորտային միջոցներ	236.8	486.1	1.1	4 818.6	9 889.8	12.4	-9 403.7
Սարքեր և ապարատներ	0.0	0.0	0.0	75.2	154.3	0.2	-154.3
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	48.7	100.0	0.2	2 886.5	5 924.3	7.4	-5 824.3
Արվեստի ստեղծագործություններ, հնաձև իրեր	0.00	0.00	0.00	20.7	42.4	0.1	-42.4

Արտահանման և ներմուծման ծավալների դինամիկան ըստ ապրանքախմբերի

/հազ. ԱՄՆ դոլար/

Ապրանքային խմբի անվանումը	Արտահանում			Ներմուծում		
	2018թ. հունվար-մարտ	2019թ. հունվար-մարտ	Աճի տեմպը, տոկոս	2018թ. հունվար-մարտ	2019թ. հունվար-մարտ	Աճի տեմպը, տոկոս
Ընդամենը	46897.5	43 887.7	93.6	81156.6	79 626.6	98.1
<i>այդ թվում՝</i>						
Կենդանի կենդանիներ և կենդանական ծագման արտադրանք	732,7	954,8	130,3	2 202.0	2 353.9	106.9
Բուսական ծագման արտադրանք	504,9	818,0	162,0	3 198.0	3 916.1	122.5
Յուղեր և ճարպեր	43,1	0,9	2,1	239.7	252.8	105.5
Պատրաստի սննդի արտադրանք	745,0	770,8	103,5	10 582.3	8 836.8	83.5
Հանքահումքային մթերքներ	39 724,7	28 943,3	72,9	11 331.2	14 691.5	129.7
Քիմիական արտադրության ապրանքներ	18,6	36,9	198.4	5 778.0	5 972.3	103.4
Պլաստմասսա. կաուչուկ. ռետին	10,2	3,6	35,3	330.9	666.2	2.0 անգ
Կաշի և դրանից իրեր	7,3	2,9	39,7	12.2	221.3	18.1 անգ
Փայտ և փայտյա իրեր	106,9	134,1	125,4	295.5	443.1	149.9
Թուղթ և թղթյա իրեր	1,0	8,7	8.7 անգ	109.6	291.0	2.7 անգ
Մանածագործական իրեր	127,4	102,4	80,4	2 339.8	1 804.8	77.1
Կոշիկեղեն, հովանոցներ, գլխարկներ	1,3	252,8	194,5 անգ	448.9	504.6	112.4
Իրեր քարից, գիպսից, ցեմենտից, ապակի և դրանից իրեր	92,4	82,1	88,8	1 563.5	1 663.2	106.4
Թանկարժեք քարեր և մետաղներ	3 881,0	9 310,1	2,4 անգ	12 556.4	5 296.0	42.2
Ոչ թանկարժեք մետաղներ և դրանցից պատրաստված իրեր	1,3	22,9	1 7,6 անգ	3 505.8	5 066.3	144.5
Մեքենաներ, սարքավորումներ և մեխանիզմներ	634,9	1 857,3	2,9 անգ	11 643.4	11 635.9	99.9
Տրանսպորտային միջոցներ	210,4	486,1	2,3 անգ	9 201.4	9 889.8	107.5
Սարքեր և ապարատներ	-	-	-	127.4	154.3	121.1
Կահույք, խաղալիքներ, այլ պատրաստի իրեր	54,4	100,0	183,8	5 688.7	5 924.3	104.1
Արվեստի ստեղծագործություններ, հնաձև իրեր	-	-	-	1.9	42.4	22.3անգ

4.2.2. Մարդասիրական օգնություն

Ըստ ԱՀ աշխատանքի, սոցիալական հարցերի և վերաբնակեցման նախարարության տվյալների՝ 2019թ. հունվար-մարտ ամիսների ընթացքում մարդասիրական օգնության կարգով Արցախի Հանրապետություն են ներմուծվել 183665.3 հազ. դրամի ապրանքներ: Ստացված մարդասիրական օգնության 65.2 տոկոսը կազմել են դեղորայք և բժշկական տարբեր ապրանքները, 10.1 տոկոսը՝ ապարատներ և սարքերը, 9.4 տոկոսը՝ զանազան շինանյութերը, 8.3 տոկոսը՝ մեքենաներ, սարքավորումներ, մեխանիզմները և այլն:

ԱՀ ներմուծված մարդասիրական օգնության ծավալն ըստ առանձին ապրանքախմբերի

	2018թ. հունվար-մարտ	2019թ. հունվար-մարտ	/հազ. դրամ/ Աճի տեմպը (%)
Ընդամենը	17577.2	183665.3	10.4անգ.
<i>այդ թվում՝</i>			
Քիմիական արդյունաբերության և նրան առնչվող ճյուղերի արտադրանքներ	-	6223.3	-
Նոր կոշիկ	138.2	-	-
Հագուստեղեն, գլխարկներ, հովանոցներ	666.6	-	-
Նախկինում օգտագործված կոշիկ	-	-	-
Նախկինում օգտագործված հագուստ	30.4	-	-
Ապարատներ և սարքեր	1066.8	18535.2	17.4 անգ.
Մեքենաներ, սարքավորումներ, մեխանիզմներ	-	15189.5	-
Դեղորայք և բժշկական տարբեր ապրանքներ	10968.3	119796.0	10.9 անգ.
Զանազան շինանյութեր	441.2	17334.6	39.3 անգ.
Տարբեր տեսակի ապրանքներ	4265.7	6586.7	154.4

2019թ. հունվար-մարտին 2018թ. հունվար-մարտի համեմատ մարդասիրական օգնության ծավալը աճել է 10.4 անգամ: Մարդասիրական օգնությունը ստացվել է Հայաստանի Հանրապետությունից, Ռուսաստանի Դաշնությունից և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից:

ԱՀ ներմուծված մարդասիրական օգնության ծավալն ըստ երկրների

	Արժեքը, հազ. դրամ		Տեսակարար կշիռը, %	
	2018թ. հունվար-մարտ	2019թ. հունվար-մարտ	2018թ. հունվար-մարտ	2019թ. հունվար-մարտ
Ընդամենը	17577.2	183665.3	100.0	100.0
<i>այդ թվում՝</i>				
Հայաստանի Հանրապետություն	10968.3	119997.9	62.4	65.3
ՌԴ	5888.9	20527.9	33.5	11.2
ԱՄՆ	720.0	43139.5	4.1	23.5

Մարդասիրական օգնության ծավալների դինամիկան (հունվար-մարտին), ըստ տարիների, հազ.դրամ

